

DOMSTOLENS DOM

22. november 2001 *

I sag C-452/98,

Nederlandse Antillen ved advokaten P.V.F. Bos og M. Slotboom, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved R. Torrent, J. Huber og G. Houttuin, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

støttet af

Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

af

* Processprog: nederlandsk.

Den Italienske Republik ved U. Leanza, som befuldmægtiget, bistået af
avvocata dello Stato F. Quadri, og med valgt adresse i Luxembourg,

og af

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved P.J. Kuijper og T. van Rijn,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af Rådets forordning (EF) nr. 1036/97 af
2. juni 1997 om beskyttelsesforanstaltninger over for indførsel af ris med
oprindelse i de oversøiske lande og territorier (EFT L 151, s. 8),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene P. Jann
og F. Macken (refererende dommer) samt dommerne C. Gulmann,
D.A.O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, L. Sevón, M. Wathelet,
R. Schintgen og V. Skouris,

generaladvokat: P. Léger

justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 7. november 2000 er afgivet mundtlige indlæg af Nederlandse Antillen ved P.V.F. Bos og M. Slotboom, af Rådet ved G. Houttuin, af Kongeriget Spanien ved N. Díaz Abad, som befuldmægtiget, af Den Italienske Republik ved F. Quadri og af Kommissionen ved T. van Rijn,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. marts 2001,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 11. juni 1997 og registreret under nr. T-179/97 har Nederlandse Antillen (De Nederlandske Antiller) i medfør af EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF) nedlagt påstand om annullation af Rådets forordning (EF) nr. 1036/97 af 17. februar 1997 om beskyttelsesforanstaltninger over for indførsel af ris med oprindelse i de oversøiske lande og territorier (EFT L 151, s. 8).
- 2 Ved kendelser af 5. august og 15. december 1997 fik Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber tilladelse til at intervenere til støtte for de af Rådet for Den Europæiske Union nedlagte påstande i sag T-179/97.

- 3 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 23. maj 1997, registreret under nr. T-163/97, havde De Nederlandske Antiller forinden anlagt sag mod Rådet og Kommissionen, hvorunder de dels påstod annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 764/97 af 23. april 1997 om beskyttelsesforanstaltninger over for indførsel af ris med oprindelse i de oversøiske lande og territorier (EFT L 112, s. 3), og dels krævede erstatning for det tab, de angiveligt havde lidt som følge af vedtagelsen af den nævnte forordning og forordning nr. 1036/97.
- 4 Efter anmodning fra Rådet blev sagerne T-163/97 og T-179/97 ved kendelse af 6. august 1997 forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt domsafsigelsen.
- 5 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. august 1997, registreret under nr. C-301/97, har Kongeriget Nederlandene ligeledes nedlagt påstand om annullation af forordning nr. 1036/97.
- 6 Da sagerne T-179/97 og C-301/97 begge vedrørte en påstand om annullation af forordning nr. 1036/97, blev parterne hørt vedrørende spørgsmålet om en eventuel adskillelse af sagerne T-163/97 og T-179/97, som tidligere var blevet forenet, og vedrørende spørgsmålet om en eventuel udsættelse af sagen, samt om Retten eventuelt burde erklære sig inkompetent med hensyn til de nævnte sager.
- 7 Ved kendelse af 16. november 1998 besluttede Retten i medfør af artikel 47, stk. 3, i EF-statutten for Domstolen og artikel 50 og 80 i Rettens procesreglement at adskille sagerne T-163/97 og T-179/97, at udsætte sagen i sag T-163/97 indtil Domstolens afsigelse af dom i sag C-301/97 og at erklære sig inkompetent i sag T-179/97 og henvise sagen til Domstolen.

De relevante retsregler

EF-traktaten

- 8 Ifølge EF-traktatens artikel 3, litra r) [efter ændring nu artikel 3, stk. 1, litra s), EF], skal Fællesskabets virke indebære associering af de oversøiske lande og territorier (herefter »OLT«) med henblik på at forøge samhandelen og på at fremme den økonomiske og sociale udvikling i fællesskab.

- 9 EF-traktatens artikel 227, stk. 3 (efter ændring nu artikel 299, stk. 3, EF), bestemmer, at på de OLT, der er opregnet i EF-traktatens bilag IV (efter ændring nu bilag II, EF), anvendes den associeringsordning, som er nærmere fastlagt i traktatens fjerde del. De Nederlandske Antiller er nævnt i dette bilag.

- 10 EF-traktatens artikel 228, stk. 7 (efter ændring nu artikel 300, stk. 7, EF), bestemmer, at aftaler, der indgås på betingelserne i denne artikel, er bindende for Fællesskabets institutioner og for medlemsstaterne.

- 11 EF-traktatens fjerde del, der har titlen »De oversøiske landes og territoriers associering«, omfatter bl.a. artikel 131 (efter ændring nu artikel 182 EF), 132 (nu artikel 183 EF), 133 (efter ændring nu artikel 184 EF), 134 (nu artikel 185 EF) og 136 (efter ændring nu artikel 187 EF).

- 12 Ifølge traktatens artikel 131, stk. 2 og 3, har associeringen af OLT med Det Europæiske Fællesskab til formål at fremme den økonomiske og sociale udvikling i OLT og at oprette nære økonomiske forbindelser mellem disse og Fællesskabet som helhed. I overensstemmelse med principperne i EF-traktatens præambel skal associeringen først og fremmest åbne mulighed for at tjene befolkningernes interesser i OLT og øge deres velstand for herved at lede dem frem til den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling, som de tilstræber.
- 13 Traktatens artikel 132, stk. 1, bestemmer, at medlemsstaterne i deres samhandel med OLT anvender samme regler, som de i henhold til traktaten anvender indbyrdes.
- 14 Ifølge traktatens artikel 133, stk. 1, nyder varer med oprindelse i OLT ved indførsel til medlemsstaterne godt af den fuldstændige afskaffelse af tolden mellem medlemsstaterne, som gradvis finder sted i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.
- 15 Det bestemmes i traktatens artikel 134, at såfremt toldsatsernes niveau for varer hidrørende fra et tredjeland ved indførsel til et OLT, når bestemmelserne i artikel 133, stk. 1, finder anvendelse, vil kunne fremkalde omlægninger af samhandelen til skade for en medlemsstat, kan denne begære, at Kommissionen foreslår de øvrige medlemsstater nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe denne situation.
- 16 Traktatens artikel 136 bestemmer, at Rådet med udgangspunkt i de opnåede resultater som led i associeringen mellem OLT og Fællesskabet og på grundlag af de principper, der er nedfældet i traktaten, enstemmigt vedtager bestemmelserne om de nærmere retningslinjer for og fremgangsmåden ved OLT's associering med Fællesskabet.

Afgørelse 91/482/EØF

- 17 Med hjemmel i traktatens artikel 136 traf Rådet den 25. juli 1991 afgørelse 91/482/EØF om de oversøiske landes og territoriers associering med Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 263, s. 1, herefter »OLT-afgørelsen«).
- 18 I medfør af OLT-afgørelsens artikel 101, stk. 1, fritages varer med oprindelse i OLT ved indførsel i Fællesskabet for told og afgifter med tilsvarende virkning.
- 19 OLT-afgørelsens artikel 102 bestemmer, at Fællesskabet hverken anvender kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning ved indførsel af varer med oprindelse i OLT.
- 20 Det bestemmes i artikel 6, stk. 2, i OLT-afgørelsens bilag II, at såfremt varer, der fuldt ud er fremstillet i Fællesskabet eller i AVS-staterne (stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet), bearbejdes eller forarbejdes i OLT, anses de for værende fuldt ud fremstillet i OLT.
- 21 Som en undtagelse til det i artikel 101, stk. 1, fastslåede princip bemyndiger OLT-afgørelsens artikel 109, stk. 1, Kommissionen til at træffe de fornødne beskyttelsesforanstaltninger, »såfremt anvendelsen af denne afgørelse medfører alvorlige forstyrrelser i en erhvervssektor i Fællesskabet eller i en eller flere medlemsstater eller bringer disses finansielle stabilitet udadtil i fare, eller såfremt der opstår vanskeligheder, der vil kunne medføre en forringelse af situationen i en erhvervssektor inden for Fællesskabet eller i en af dets regioner«.

- 22 Ifølge artikel 109, stk. 2, skal der ved anvendelsen af stk. 1 fortrinsvis vælges foranstaltninger, som bringer mindst mulig forstyrrelse i associeringens og Fællesskabets funktion. Disse foranstaltninger må ikke gå ud over, hvad der er absolut nødvendigt for at afhjælpe de opståede vanskeligheder.
- 23 Ifølge artikel 1, stk. 5 og 7, i OLT-afgørelsens bilag IV kan enhver medlemsstat indbringe Kommissionens afgørelse om indførelse af beskyttelsesforanstaltninger for Rådet inden for en frist på ti arbejdsdage fra dagen for meddelelsen af afgørelsen. I dette tilfælde kan Rådet med kvalificeret flertal træffe anden afgørelse inden for en frist på tyve arbejdsdage.

Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994

- 24 Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT) 1994, der findes i bilag IA til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (herefter »WTO«), og som er godkendt på Det Europæiske Fællesskabs vegne ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1), bestemmer i artikel XIX, stk. 1, litra a):

»Såfremt det følger af en uforudset udvikling af omstændighederne og af de forpligtelser, herunder toldindrømmelser, som en kontraherende part har påtaget sig i henhold til nærværende overenskomst, at et produkt indføres på denne kontraherende parts territorium i så store mængder og på sådanne betingelser, at det påfører eller truer med at påføre de nationale producenter af lignende produkter eller af direkte konkurrerende produkter alvorlig skade, kan denne

kontraherende part for så vidt angår dette produkt, i det omfang og inden for den periode, der kan være nødvendig for at forhindre eller genoprette denne skade, suspendere forpligtelsen helt eller delvis samt tilbagekalde eller ændre indrømmelsen.«

Aftalen om beskyttelsesforanstaltninger

- 25 Aftalen om beskyttelsesforanstaltninger, der også findes i bilag IA i overenskomsten om oprettelse af WTO, bestemmer i artikel 7, stk. 5, at »ingen beskyttelsesforanstaltning kan anvendes igen for importen af en vare, der har været underlagt en sådan foranstaltning, truffet efter WTO-overenskomstens ikrafttrædelsesdato, i en periode svarende til den, i hvilken en sådan foranstaltning tidligere blev anvendt, forudsat at ikke-anvendelsesperioden er mindst to år«.

Forordning nr. 764/97

- 26 Efter at den italienske regering havde anmodet om en forlængelse af de beskyttelsesforanstaltninger mod indførsel af ris med oprindelse i OLT, som blev fastsat ved Rådets forordning (EF) nr. 304/97 af 17. februar 1997 (EFT L 51, s. 1), vedtog Kommissionen i henhold til OLT-afgørelsens artikel 109 forordning nr. 764/97.
- 27 Ved denne forordnings artikel 1 blev der indført et toldkontingent for indførsel af ris henhørende under KN-kode 1006 med oprindelse i OLT med toldfritagelse på

indtil 10 000 tons ris med oprindelse på Montserrat og på Turks- og Caicosøerne og på 59 610 tons ris med oprindelse i andre OLT.

28 Forordning nr. 764/97 fandt ifølge artikel 7, stk. 2, anvendelse fra den 1. maj til den 30. september 1997.

29 I medfør af artikel 1, stk. 5, i OLT-afgørelsens bilag IV indbragte den spanske regering og Det Forenede Kongeriges regering derefter forordning nr. 764/97 for Rådet med anmodning om en forhøjelse af kontingentet, der var tildelt Montserrat og Turks- og Caicosøerne.

Forordning nr. 1036/97

30 Den 2. juni 1997 udstedte Rådet forordning nr. 1036/97, som i henhold til artikel 7 ophæver forordning nr. 764/97.

31 Rådets forordning adskiller sig i det væsentlige fra Kommissionens forordning med hensyn til fordelingen af kontingentet mellem OLT og med hensyn til den periode, hvorunder den finder anvendelse.

32 Artikel 1 i forordning nr. 1036/97 bestemmer:

»Indførsel til Fællesskabet af ris henhørende under KN-kode 1006 med oprindelse i OLT med toldfritagelse begrænses i perioden 1. maj til 30. november 1997 til følgende mængder udtrykt som afskallet ris:

a) 13 430 tons ris med oprindelse på Montserrat og Turks- og Caicosøerne, og

b) 56 180 tons ris med oprindelse i andre OLT.«

33 Forordning nr. 1036/97, der trådte i kraft den 10. juni 1997, dagen for dens offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, fandt anvendelse fra den 1. maj til den 30. november 1997.

Fællesskabets rismarked

34 Der sondres mellem ris af japonica-typen og ris af indica-typen.

- 35 I Fællesskabet er de risproducerende lande i det væsentlige Frankrig, Spanien og Italien. Ca. 80% af den ris, der produceres i Fællesskabet, er japonica-ris, og 20% er indica-ris. Japonica-ris bruges især i de sydlige medlemsstater, mens indica-ris navnlig bruges i de nordlige medlemsstater.
- 36 Fællesskabet har en overskudsproduktion af japonica-ris og er totalt eksportør af denne rissort. Derimod producerer det ikke indica-ris i tilstrækkeligt omfang til at dække sine egne behov og er totalt importør af denne rissort.
- 37 Risen skal forarbejdes for at kunne anvendes som levnedsmiddel. Efter høsten afskalles risen, hvorefter den slibes i flere omgange.
- 38 Normalt sondres mellem fire forarbejdningsstrin:
- Uafskallet ris: dette er risen, som den høstes, og hvor den endnu er uegnet til levnedsmiddel.
 - Afskallet ris (også betegnet »brown rice«): skallerne er fjernet fra denne ris, der kan anvendes som levnedsmiddel, men som også kan forarbejdes yderligere.
 - Delvis sleben ris (også betegnet delvis poleret ris): ris, hvorfra en del af sølvhinderne er fjernet. Denne ris er et halvfabrikata, der normalt sælges med henblik på at blive forarbejdet og ikke med henblik på forbrug.

— Sleben ris (også betegnet poleret ris): færdigforarbejdet ris, hvorfra skallerne og sølvhinderne er fjernet.

39 Fællesskabet producerer kun sleben ris, mens De Nederlandske Antiller kun producerer delvis sleben ris. Den delvis slebne ris med oprindelse i De Nederlandske Antiller må derfor underkastes en endelig bearbejdning for at kunne anvendes som levnedsmiddel i Fællesskabet.

40 Et halvt dusin virksomheder, der er etableret i De Nederlandske Antiller, forarbejder dér afskallet ris med oprindelse i Surinam og Guyana til delvis sleben ris.

41 Denne forarbejdning er tilstrækkelig til at give denne ris status som ris med oprindelse i OLT ifølge bestemmelserne i OLT-afgørelsens bilag II.

Søgsmålet

42 De Nederlandske Antiller har nedlagt påstand om, at forordning nr. 1036/97 annulleres, og at Rådet tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

43 De har til støtte for deres søgsmål fremført otte anbringender, henholdsvis magtfordrejning, tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, tilsidesættelse af traktatens artikel 133, stk. 1, tilsidesættelse af traktatens artikel 132, stk. 1, og

artikel 134, sammenholdt med OLT-afgørelsens artikel 102 og artikel 4 i Rådets afgørelse 64/349/EØF af 25. februar 1964 om de oversøiske landes og territoriers associering med Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (org.ref.: JO 1964, nr. 93, s. 1472), tilsidesættelse af artikel 7, stk. 5, i aftalen om beskyttelsesforanstaltninger samt tilsidesættelse af traktatens artikel 228, stk. 7, tilsidesættelse af OLT-afgørelsens artikel 109, stk. 1, tilsidesættelse af samme afgørelses artikel 109, stk. 2, og endelig tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF).

44 Rådet, der støttes af Kommissionen, Kongeriget Spanien og Den Italienske Republik, har nedlagt følgende påstande:

— De Nederlandske Antillers søgsmål afvises.

— Subsidiært frifindes Rådet.

— De Nederlandske Antillers regering tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Spørgsmålet, om Kongeriget Spanien kan intervenere

45 De Nederlandske Antiller har indledningsvis gjort gældende, at Domstolen ikke kan tage hensyn til de bemærkninger, som Kongeriget Spanien har fremsat i sit

interventionsindlæg, da der ikke findes nogen fællesskabsretlig forbindelse mellem De Nederlandske Antiller og denne medlemsstat. Således har Kongeriget Nederlandene kun ratificeret traktaten om Kongeriget Spaniens tiltrædelse for så vidt angår Nederlandenes europæiske område.

- 46 I modsætning til hvad De Nederlandske Antiller gør gældende, kan Kongeriget Spaniens intervention tillades. Det fremgår således af artikel 37, stk. 1, i EF-statutten for Domstolen, at medlemsstaterne har ret til at indtræde i enhver retstvist, der er indbragt for Domstolen. Den omstændighed, at Kongeriget Nederlandene kun har ratificeret traktaten om Kongeriget Spaniens tiltrædelse for sit europæiske område, kan ikke berøre sidstnævntes udøvelse af den ret, som det er tillagt i sin egenskab af medlemsstat.

Formalitetsspørgsmålet i forbindelse med annullationssøgsmålet

- 47 De Nederlandske Antiller gør gældende, at de ifølge Kongeriget Nederlandenes statut udgør et af de tre territorier, som Kongeriget Nederlandene består af, og uafhængigt kan varetage deres egne interesser. De gør herved gældende, at Nederlandene ikke altid fuldt ud sørger for varetagelsen af deres interesser. De har deres egen kompetence på det økonomiske område og bør selvstændigt kunne beskytte deres egen økonomi ved over for Fællesskabets retsinstanser at påstå annullation af forordning nr. 1036/97. I den erklæring, som den nederlandske regering har afgivet i OLT-afgørelsens bilag VIII, har den endvidere understreget De Nederlandske Antillers selvstændige stilling inden for Kongeriget Nederlandene med henblik på indbringelse af søgsmål til anfægtelse af foranstaltninger, der træffes i medfør af bestemmelserne i den nævnte afgørelse. De Nederlandske Antiller konkluderer herefter, at de som et OLT, der er nævnt i EF-traktatens fjerde del og i dens bilag IV, ikke skal påvise, at de er umiddelbart og individuelt berørt af forordning nr. 1036/97.

- 48 De har ligeledes anført, at de i analogi med Europa-Parlamentets stilling har ret til at indbringe et annullationssøgsmaal, såfremt de hermed vil beskytte de særlige rettigheder, som traktaten tillægger dem.
- 49 De anmoder følgelig Domstolen om at tage stilling til deres søgsmålskompetence ved en analogisk anvendelse af traktatens artikel 173, stk. 2 og 3, når deres søgsmaal som i den foreliggende sag har til formål at beskytte deres særlige rettigheder.
- 50 Det bemærkes imidlertid, at hverken artikel 173, stk. 2 (jf. i denne retning kendelse af 21.3.1997, sag C-95/97, Région wallonne mod Kommissionen, Sml. I, s. 1787, præmis 6, og af 1.10.1997, sag C-180/97, Regione Toscana mod Kommissionen, Sml. I, s. 5245, præmis 6), eller stk. 3, egner sig til en analogisk anvendelse. De Nederlandske Antillers søgsmålskompetence kan følgelig kun bedømmes i henhold til traktatens artikel 173, stk. 4.
- 51 For så vidt som de er en juridisk person i medfør af intern nederlandsk ret, kan De Nederlandske Antiller principielt anlægge et annullationssøgsmaal i henhold til den nævnte bestemmelse, hvorefter enhver fysisk eller juridisk person kan indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham, samt over beslutninger, som skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt.
- 52 Eftersom forordning nr. 1036/97 ikke er en beslutning, der er rettet til De Nederlandske Antiller i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand, skal det undersøges, om den udgør en almengyldig retsakt, eller om den må betragtes som en beslutning, der er udfærdiget i form af en forordning. Ved afgørelsen af, om en retsakt har generel rækkevidde, skal der tages stilling til dens beskaffenhed og de retsvirkninger, den er tænkt at skulle have eller faktisk har (dom af 6.10.1982, sag 307/81, Alusuisse Italia mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3463, præmis 8).

- 53 Vedrørende den foreliggende sag bemærkes, at da Rådet udstedte forordning nr. 1036/97, fastsatte det foranstaltninger af generelt indhold, der uden forskel finder anvendelse på indførsel af ris med oprindelse i alle OLT.
- 54 Følgelig har forordning nr. 1036/97 efter sin art generel rækkevidde og udgør ikke en beslutning i EF-traktatens artikel 189's forstand (nu artikel 249 EF).
- 55 Det skal imidlertid undersøges, om De Nederlandske Antiller, uanset denne forordnings generelle rækkevidde, alligevel kan betragtes som umiddelbart og individuelt berørt af denne. Den omstændighed, at en retsakt har almengyldig karakter, udelukker således ikke, at visse fysiske eller juridiske personer vil kunne være umiddelbart og individuelt berørt af den (jf. dom af 18.5.1994, sag C-309/89, Codorniu mod Rådet, Sml. I, s. 1853, præmis 19).
- 56 De Nederlandske Antiller finder, at de er umiddelbart og individuelt berørt af forordning nr. 1036/97 i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand.
- 57 Hvad først angår spørgsmålet om, hvorvidt De Nederlandske Antiller er individuelt berørt, har de anført, at de ubestrideligt er individuelt berørt af en foranstaltning, der begrænser handelen med ris fra OLT til Fællesskabet. OLT, heriblandt De Nederlandske Antiller, nævnes som en »begrænset gruppe« i traktatens bilag IV og i OLT-afgørelsens bilag I. Det følger endvidere af OLT-afgørelsens artikel 109, at de konsekvenser, som de påtænkte beskyttelsesforanstaltninger kunne have på De Nederlandske Antillers økonomi, skulle tages i

betragtning, da disse foranstaltninger blev vedtaget. Da Rådet udstedte forordning nr. 1036/97, vidste det ifølge De Nederlandske Antiller, at disse blandt samtlige OLT var dem, der i relativ værdi klart udførte mest ris til Fællesskabet.

- 58 Hvad dernæst angår spørgsmålet om, hvorvidt de er umiddelbart berørt af forordning nr. 1036/97, har De Nederlandske Antiller understreget, at den nævnte foranstaltning ikke overlader medlemsstaterne den mindste skønsmargen med henblik på gennemførelsen af den. Endvidere fastlægger den alvorlige restriktioner for en væsentlig økonomisk sektor i De Nederlandske Antiller, nemlig risforarbejdningssektoren, som i 1996 udgjorde 0,9% af deres bruttonationalprodukt.
- 59 Under retsmødet gjorde sagsøgeren yderligere gældende, at Retten i dom af 10. februar 2000, *Nederlandse Antillen mod Kommissionen* (forenede sager T-32/98 og T-41/98, Sml. II, s. 201), under lignende omstændigheder admitterede et annullationssøgsmål, som De Nederlandske Antiller havde anlagt med hjemmel i traktatens artikel 173, stk. 4.
- 60 Det skal herom fastslås, at det følger af fast retspraksis, at det er en betingelse for, at fysiske eller juridiske personer kan anses for individuelt berørt, at de rammes i deres retsstilling på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som en adressat (jf. navnlig dom af 15.7.1963, sag 25/62, *Plaumann mod Kommissionen*, Sml. 1954-1964, s. 411, org.ref.: Rec. s. 197, på s. 223, og af 2.4.1998, sag C-321/95 P, *Greenpeace Council m.fl. mod Kommissionen*, Sml. I, s. 1651, præmis 7).
- 61 Hvad for det første angår de egenskaber, der er særlige for De Nederlandske Antiller sammenlignet med de andre OLT, har de understreget, at forordning nr. 1036/97 fastsætter mærkbare restriktioner for en væsentlig sektor i deres økonomi.

- 62 Det bemærkes, at selv om fastsættelsen af beskyttelsesforanstaltninger berører sektoren for risforarbejdning, fremgår det dog, at denne sektor — ifølge det indlæg, som De Nederlandske Antiller selv har indgivet — i 1996 kun udgjorde 0,9% af deres bruttonationalprodukt.
- 63 Under disse omstændigheder er det ikke bevist, at forordning nr. 1036/97 har medført alvorlige konsekvenser for en væsentlig sektor i De Nederlandske Antillers økonomi til forskel fra ethvert andet OLT, og heller ikke, at De Nederlandske Antiller er blevet ramt af beskyttelsesforanstaltningerne på grund af egenskaber, der adskiller dem fra andre OLT, som også er omfattet af forordning nr. 1036/97.
- 64 Det bemærkes under alle omstændigheder, at den almene interesse, som et OLT som den enhed, der er kompetent med hensyn til spørgsmål af økonomisk eller social art inden for sit område, kan have i at opnå et gunstigt resultat for dette områdes økonomiske velfærd, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at betragte dette OLT som værende berørt i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand af bestemmelserne i forordning nr. 1036/97 og så meget mindre som værende individuelt berørt af forordningen.
- 65 De Nederlandske Antiller har således ikke bevist, at de på grund af særlige egenskaber er individuelt berørt af forordning nr. 1036/97.
- 66 Hvad for det andet angår spørgsmålet, om De Nederlandske Antiller befinder sig i en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og individualiserer dem på lignende måde som en adressat, har de gjort gældende, at de udførte langt den største mængde ris med oprindelse i OLT til Fællesskabet, og at Rådet på tidspunktet for vedtagelsen af forordning nr. 1036/97 var bekendt med denne særlige situation og havde pligt til at tage den i betragtning med henblik på vurderingen af virkningerne af de påtænkte beskyttelsesforanstaltninger for De Nederlandske Antillers økonomi.

- 67 Vedrørende dette sidste punkt skal det bemærkes, at den omstændighed, at Rådet eller Kommissionen i medfør af særlige bestemmelser er forpligtet til at tage hensyn til følgerne af den retsakt, som de påtænker at vedtage, for visse personers situation, kan være egnet til at individualisere disse (jf. i denne retning dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, præmis 28 og 31, og af 11.2.1999, sag C-390/95 P, Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 769, præmis 25).
- 68 Herved bemærkes, at når Kommissionen påtænker at træffe beskyttelsesforanstaltninger med hjemmel i OLT-afgørelsens artikel 109, stk. 1, skal den, for så vidt som omstændighederne konkret ikke er til hinder derfor, tilvejebringe oplysninger om de skadelige virkninger, som dens beslutning muligvis kan have for det pågældende OLT's økonomi såvel som for de berørte virksomheder (jf. dommen i sagen Antillean Rice Mills m.fl. mod Kommissionen, præmis 25).
- 69 Forordning nr. 1036/97 blev vedtaget med hjemmel i artikel 1, stk. 5, 6 og 7, i OLT-afgørelsens bilag IV, og Rådet var derfor også forpligtet til at tage hensyn til de konsekvenser, som de påtænkte beskyttelsesforanstaltninger kunne have for de pågældende OLT og for de berørte virksomheder.
- 70 Det fremgår imidlertid af dommen i sagen Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, at konstateringen af denne forpligtelse ikke er tilstrækkelig til at bevise, at disse OLT og disse virksomheder er individuelt berørt af disse foranstaltninger i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand.
- 71 Efter at Domstolen således i den nævnte doms præmis 28 havde fastslået, at Kommissionen var forpligtet til at tilvejebringe oplysninger vedrørende de

skadelige virkninger, som dens beslutning muligvis kunne have for den pågældende medlemsstats økonomi såvel som for de berørte virksomheder, antog den på ingen måde blot på grundlag af denne konstatering, at alle de berørte virksomheder var individuelt berørt i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand. Den fandt tværtimod, at kun de virksomheder, der allerede havde indgået kontrakter med opfyldelsestermin inden for den periode, hvor den omtvistede beslutning var gældende, og hvis opfyldelse helt eller delvis blev forhindret af denne, var individuelt berørt i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand (jf. dommen i sagen Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, præmis 28, 31 og 32).

- 72 Det følger af det anførte, at konstateringen af, at Rådet, for så vidt som omstændighederne ikke var til hinder derfor, på tidspunktet for vedtagelsen af forordning nr. 1036/97 skulle tage hensyn til de skadelige virkninger, som denne forordning muligvis kunne have for de pågældende OLT's økonomi såvel som for de berørte virksomheder, på ingen måde fritager De Nederlandske Antiller fra kravet om, at de skal bevise, at denne forordning rammer dem på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre.
- 73 Den omstændighed, at De Nederlandske Antiller eksporterede langt den største mængde ris med oprindelse i OLT til Fællesskabet, adskiller dem herved ikke fra alle andre OLT. For selv om påstanden om, at beskyttelsesforanstaltningerne i henhold til forordning nr. 1036/97 ville have store socio-økonomiske konsekvenser for De Nederlandske Antiller, skulle vise sig begrundet, står det dog fast, at forordningen har lignende konsekvenser for de andre OLT.
- 74 Den i nærværende sag omhandlede økonomiske virksomhed, nemlig virksomhed med forarbejdning inden for OLT af ris med oprindelse i tredjelande, er en erhvervsmæssig virksomhed, der når som helst kan udøves af en hvilken som helst erhvervsdrivende inden for et hvilket som helst OLT. Der findes også forarbejdningsvirksomheder for ris i andre OLT end De Nederlandske Antiller, nemlig på Montserrat og Turks- og Caicosøerne. En sådan økonomisk virksomhed kan derfor ikke adskille De Nederlandske Antiller fra alle andre OLT.

- 75 Når henses til det ovenfor anførte, har De Nederlandske Antiller ikke bevist, at de var ramt i deres retsstilling på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem.
- 76 Da de ikke har bevist, at de er individuelt berørt af forordning nr. 1036/97, er det ikke nødvendigt at undersøge, om de rammes umiddelbart af den nævnte forordning.
- 77 Under disse omstændigheder må sagen afvises.

Sagens omkostninger

- 78 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Rådet har nedlagt påstand om, at De Nederlandske Antiller tilpligtes at betale sagens omkostninger, og disse har tabt sagen, bør det pålægges dem at betale sagens omkostninger. I overensstemmelse med procesreglementets artikel 69, stk. 4, skal Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik og Kommissionen som intervenienter bære deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

- 1) Sagen afvises.
- 2) De Nederlandske Antiller betaler sagens omkostninger.
- 3) Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bærer deres egne omkostninger.

Rodríguez Iglesias

Jann

Macken

Gulmann

Edward

La Pergola

Puissochet

Sevón

Wathelet

Schintgen

Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 22. november 2001.

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær

Præsident